

КОПІЯ

П'ЯТИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД

ПОСТАНОВА ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

25 березня 2025 р.

м. Одеса

Справа № 420/36771/24

Головуючий в 1 інстанції: Тарасишина О.М.
Дата і місце ухвалення: 17.02.2025р., м. Одеса

Колегія суддів П'ятого апеляційного адміністративного суду

у складі:

головуючого – Ступакової І.Г.

суддів – Федусика А.Г.

– Шляхтицького О.І.

при секретарі – Гудзікевич Я.А.

розглянувши у відкритому судовому засіданні в місті Одесі адміністративну справу за апеляційною скаргою Пересипського відділу державної виконавчої служби у місті Одесі Південного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Одеса) на рішення Одеського окружного адміністративного суду від 17 лютого 2025 року по справі за адміністративним позовом Особа1 до Суворовського відділу державної виконавчої служби у місті Одесі Південного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Одеса) про визнання протиправною бездіяльності щодо не зняття арешту та зобов'язання скасувати обтяження на підставі постанови про арешт майна боржника та оголошення заборони на його відчуження, -

ВСТАНОВИЛА:

В листопаді 2024. року Особа1 звернулася до Одеського окружного адміністративного суду з адміністративним позовом до Суворовського відділу державної виконавчої служби у місті Одесі Південного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Одеса), в якому просила суд:

- визнати протиправною бездіяльність уповноважених осіб відповідача щодо не зняття арешту з належного Особа1 на праві власності нерухомого майна;

- зобов'язати уповноважених осіб Суворовського відділу державної виконавчої служби у місті Одесі Південного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Одеса) скасувати обтяження, яке накладене на майно Особа1 на підставі постанови головного державного виконавця першого Суворовського відділу державної виконавчої служби Одеського міського управління юстиції Пуркар Я.К. №46565509 від 27.02.2015р. про арешт майна боржника та оголошення заборони на його відчуження, номер запису про обтяження 9010625 (спеціальний розділ).

В обґрунтування позовних вимог позивач зазначала, що їй на праві власності належить 1/3 частка квартири за адресою: Адреса1 Згідно інформаційної довідки №396753665 від 26.09.2024р. з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно на підставі постанови

*4854*2740660*1*2*

головного державного виконавця Першого Суворовського відділу ДВС Одеського міського управління юстиції Пуркар Я.К. №46565509 від 27.02.2015р. накладено арешт на все майно

Особа1 та оголошено заборону на його відчуження. При зверненні до відповідача із заявою від 27.09.2024р. про зняття арешту з майна позивача повідомлено, що у відділ перебувало виконавче провадження з примусового виконання виконавчого листа №815/3632/14, виданого Одеським окружним адміністративним судом 23.01.2025р. про стягнення з Особа1 на користь ДПІ в Суворовському районі м.Одеси 1952539,51 грн., при виконанні якого й було накладено арешт на все майно боржника. Однак, незважаючи на те, що 17.06.2016р. виконавчий документ повернуто стягувачу, в автоматизованій системі виконавчого провадження відсутня інформація про відкриті виконавчі провадження стосовно

Особа1 а також відсутня інформація про внесення відомостей про позивача до Єдиного державного реєстру боржників, накладені постановою державного виконавця обтяження не знято останнім, що є протиправною бездіяльністю відповідача.

Рішенням Одеського окружного адміністративного суду від 17 лютого 2025 року позов задоволено.

Визнано протиправною бездіяльність Суворовського відділу державної виконавчої служби у місті Одесі Південного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Одеса) щодо не зняття арешту з належного Особа1 на праві власності нерухомого майна.

Зобов'язано Суворовський відділ державної виконавчої служби у місті Одесі Південного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Одеса) скасувати обтяження, яке накладене на майно Особа1 на підставі постанови головного державного виконавця Першого Суворовського відділу державної виконавчої служби Одеського міського управління юстиції Пуркар Ярослава Кириловича №46565509 від 27.02.2015р. про арешт майна боржника та оголошення заборони на його відчуження, номер запису про обтяження : 9010625 (спеціальний розділ).

Стягнуто з Суворовського відділу державної виконавчої служби у місті Одесі Південного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Одеса) за рахунок бюджетних асигнувань на користь Особа1 судовий збір у розмірі грн. 968,96 грн.

Не погоджуючись з вказаним рішенням. Пересипський відділ державної виконавчої служби у місті Одесі Південного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Одеса) подав апеляційну скаргу, в якій, посилаючись на не правильне застосування судом першої інстанції норм матеріального права та порушення норм процесуального права, просить скасувати рішення від 17.02.2025р. з ухваленням по справі нового судового рішення – про відмову в задоволенні позову Особа1

В обґрунтування вимог апеляційної скарги апелянт зазначає, що при вирішенні спору судом першої інстанції не враховано, що постанову про повернення виконавчого документа стягувачу ВПІ №46565509 від 17.06.2016р. прийнято державним виконавцем Ахремовою Т.Ю. на підставі п.2 ч.1 ст.47 Закону України «Про виконавче провадження» від 21.04.1999р. №606-XIV, яка не передбачає зняття арешту з майна боржника. За нормами вказаного Закону в редакції, чинній станом на 17.06.2016р., арешт знімається лише у разі закінчення виконавчого провадження з підстав, визначених статтею 49 Закону, або повернення виконавчого документу до суду або до іншого органу (посадової особи), який його видав. У всіх інших випадках арешт з майна боржника може бути знятий лише з підстав, визначених ст.59 чинного Закону України «Про виконавче провадження».

Апелянт зазначає, що на заяву Особа1 від 27.09.2024р. про зняття арешту органом ДВС її повідомлено, що у державного виконавця відсутні підстави для зняття арешту, оскільки заявником не надано підтвердження погашення заборгованості за виконавчим документом, сплати виконавчого збору та витрат виконавчого провадження та/або інші документи, які вказують на підстави для зняття арешту. Апелянт просить суд апеляційної інстанції врахувати, що позивачем не сплачено виконавчий збір у розмірі 10% від суми боргу (195 253,95 грн.), а також витрати виконавчого провадження у розмірі 369,00 грн.

Посилається апелянт і на необґрунтованість посилення суду першої інстанції на відсутність відомостей про Особа1 в Єдиному державному реєстрі боржників. Зазначає, що на дату відкриття виконавчого провадження №46565509 такого реєстру не існувало, а працював Єдиний державний реєстр виконавчих проваджень.

Розглянувши матеріали справи, заслухавши суддю-доповідача та представників апелянта, перевіrivши законність і обґрунтованість судового рішення в межах позовних вимог і доводів апеляційної скарги, колегія суддів доходить наступних висновків.

Як вбачається з матеріалів справи, Особа1 на праві власності належить 1/3 частка квартири загальною площею 49,8 кв.м., яка знаходиться за адресою:

Адреса1

Згідно відомостей з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, Державного реєстру іпотек, Єдиного реєстру заборони відчуження об'єктів нерухомого майна на все нерухоме майно Особа1 накладено арешт згідно постанови головного державного виконавця першого Суворовського відділу державної виконавчої служби Одеського міського управління юстиції Пуркар Я.К. про арешт майна боржника та оголошення заборони на його відчуження №46565509 від 27.02.2015р.

27.09.2024р. Особа1 звернулася до Суворовського відділу державної виконавчої служби у місті Одесі Південного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Одеса) із заявою про зняття арешту з майна, накладеного на підставі постанови №46565509 від 27.02.2015р.

Листом від 23.10.2024р. Суворовський відділ державної виконавчої служби у місті Одесі Південного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Одеса) повідомив

Особа1 про те, що на виконанні у відділі перебувало виконавче провадження №46565509 з примусового виконання виконавчого листа №815/3632/14, виданого Одеським окружним адміністративним судом від 23.01.2015р. про стягнення з Особа1

Особа1 на користь ДПП у Суворовському районі м. Одеси грошової суми у розмірі 1952539,51 грн.

17.02.2015р. державним виконавцем винесено постанову про відкриття виконавчого провадження.

27.02.2015р. державним виконавцем винесено постанову про арешт майна боржника.

17.06.2016р. державним виконавцем винесено постанову про повернення виконавчого документу стягувачу на підставі п.2 ч.1 ст.47 Закону України «Про виконавче провадження» (минулої редакції, а саме: Закону України «Про виконавче провадження» від 21.04.1999р., який втратив чинність 02.06.2016р.), яка не передбачає зняття арешту з майна боржника.

Зазначено, що згідно ст.60 (Зняття арешту з майна) та ст.50 (Наслідки завершення виконавчого провадження) Закону України «Про виконавче провадження» від 21.04.1999р., у державного виконавця були відсутні підстави для зняття арешту з майна боржника на момент завершення виконавчих проваджень.

Станом на 22.10.2024р. відсутня інформація щодо погашення заборгованості за вказаним виконавчим документом, сплати виконавчого збору та витрат виконавчого провадження. Для врегулювання питання щодо зняття арешту з майна боржника Особа1 запропоновано надати підтвердження сплати заборгованості, сплати виконавчого збору у розмірі 10% від суми заборгованості та сплати витрат виконавчого провадження, та/або інші документи, які вказують на підстави для зняття арешту з її майна.

Також, у листі від 23.10.2024р. орган ДВС роз'яснив позивачу перелік підстав для зняття арешту з усього майна (коштів) боржника або його частини, передбачених ч.4 ст.59 Закону України «Про виконавче провадження», та зазначив, що в усіх інших випадках арешт може бути знятий за рішенням суду.

Вважаючи протиправною бездіяльність уповноважених осіб відповідача щодо не зняття арешту з належного позивачу на праві власності нерухомого майна Особа1 звернулася з даним позовом до суду.

Суд першої інстанції, задовольняючи позов Особа1 у повному обсязі, виходив з того, що так як 17.06.2016р. виконавчий документ повернуто стягувачу, а в автоматизованій

системі виконавчого провадження відсутня інформація про відкриті або закриті виконавчі провадження стосовно Особа1, а також щодо позивача відомості відсутні в Єдиному державному реєстрі боржників, тому бездіяльність Суворовського відділу державної виконавчої служби у місті Одесі Південного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Одеса) щодо не зняття арешту з належного Особа1 на праві власності нерухомого майна є протиправною.

Надаючи правову оцінку таким висновкам суду першої інстанції колегія суддів виходить з наступного.

Статтею 4 Закону України «Про виконавче провадження» №606-XIV від 21.04.1999р. (у редакції, що діяла на момент накладення арешту на майно позивача та прийняття постанови про повернення виконавчого документу стягувачу) (далі - Закон №606-XIV), передбачено, що виконавче провадження як завершальна стадія судового провадження та примусове виконання рішень інших органів (посадових осіб) - це сукупність дій органів і посадових осіб, визначених у цьому Законі, що спрямовані на примусове виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), які провадяться на підставах, в межах повноважень та у спосіб, визначених цим Законом, іншими нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до цього Закону та інших законів, а також рішеннями, що відповідно до цього Закону підлягають примусовому виконанню (далі - рішення).

Згідно п.5 ч.3 ст.11 Закону №606-XIV, державний виконавець у процесі здійснення виконавчого провадження має право накладати арешт на майно боржника, опечатувати, вилучати, передавати таке майно на зберігання та реалізовувати його в установленому законодавством порядку.

Пунктом 2 частини 1 статті 47 Закону №606-XIV передбачалося, що виконавчий документ, на підставі якого відкрито виконавче провадження, за яким виконання не здійснювалося або здійснено частково, повертається стягувачу у разі, якщо у боржника відсутнє майно, на яке може бути звернуто стягнення, а здійснені державним виконавцем відповідно до цього Закону заходи щодо розшуку такого майна виявилися безрезультатними.

Відповідно до ч.1, ч.2 ст.50 Закону №606-XIV у разі закінчення виконавчого провадження (крім направлення виконавчого документа за належністю іншому органу державної виконавчої служби, закінчення виконавчого провадження за рішенням суду, винесеним у порядку забезпечення позову чи вжиття запобіжних заходів, а також крім випадків не стягнення виконавчого збору або витрат, пов'язаних з організацією та проведенням виконавчих дій), повернення виконавчого документа до суду або іншого органу (посадовій особі), який його видав, арешт, накладений на майно боржника, знімається, скасовуються інші вжиті державним виконавцем заходи примусового виконання рішення, а також провадяться інші дії, необхідні у зв'язку із завершенням виконавчого провадження. Завершене виконавче провадження не може бути розпочате знову, крім випадків, передбачених цим Законом.

У разі якщо у виконавчому провадженні державним виконавцем накладено арешт на майно боржника, у постанові про закінчення виконавчого провадження або повернення виконавчого документа до суду або іншого органу (посадовій особі), який його видав, державний виконавець зазначає про зняття арешту, накладеного на майно боржника.

Відповідно до ч.1 ст.30 Закону №606-XIV державний виконавець провадить виконавчі дії з виконання рішення до завершення виконавчого провадження у встановленому цим Законом порядку, а саме:

- закінчення виконавчого провадження - згідно із статтею 49 цього Закону;
- повернення виконавчого документа стягувачу - згідно із статтею 47 цього Закону;
- повернення виконавчого документа до суду чи іншого органу (посадовій особі), який його видав, - згідно із статтею 48 цього Закону.

Отже, судова колегія приходить до висновку, що як закінчення виконавчого провадження, так і повернення виконавчих документів з різних підстав, законодавцем визначено як стадію завершення виконавчого провадження, за яким ніякі інші дії

державного виконавця не проводяться.

Однак, нормами Закону №606-XIV передбачено зняття арешту, накладеного на майно боржника, лише у випадку повернення виконавчого документа до суду або іншого органу (посадовій особі), який його видав.

У спірних правовідносинах постановою державного виконавця від 17.06.2016р. виконавчий документ повернуто стягувачу на підставі пункту 2 частини 1 статті 47 Закону України «Про виконавче провадження» №606-XIV від 21.04.1999р.

А відтак, колегія суддів погоджується з доводами апелянта, що державний виконавець Суворовського відділу державної виконавчої служби у місті Одесі Південного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Одеса) позбавлений був права на зняття арешту з майна одночасно з прийняттям постанови від 17.06.2016р. про повернення виконавчого документа стягувачу.

Частиною 4 статті 59 чинного Закону України «Про виконавче провадження» №1404-VIII визначено перелік підстав для зняття виконавцем арешту з усього майна (коштів) боржника або його частини, а саме:

1) отримання виконавцем документального підтвердження, що рахунок боржника має спеціальний режим використання та/або звернення стягнення на такі кошти заборонено законом;

2) надходження на рахунок органу державної виконавчої служби, рахунок приватного виконавця суми коштів, стягнених з боржника (у тому числі від реалізації майна боржника), необхідної для задоволення вимог усіх стягувачів, стягнення виконавчого збору, витрат виконавчого провадження та штрафів, накладених на боржника;

3) отримання виконавцем документів, що підтверджують про повний розрахунок за придбане майно на електронних торгах;

4) наявність письмового висновку експерта, суб'єкта оціночної діяльності - суб'єкта господарювання щодо неможливості чи недоцільності реалізації арештованого майна боржника у зв'язку із значним ступенем його зношення, пошкодженням;

5) відсутність у строк до 10 робочих днів з дня отримання повідомлення виконавця, зазначеного у частині шостій статті 61 цього Закону, письмової заяви стягувача про його бажання залишити за собою нереалізоване майно;

6) отримання виконавцем судового рішення про скасування заходів забезпечення позову;

7) погашення заборгованості із сплати періодичних платежів, якщо виконання рішення може бути забезпечено в інший спосіб, ніж звернення стягнення на майно боржника;

8) отримання виконавцем документального підтвердження наявності на одному чи кількох рахунках боржника коштів, достатніх для виконання рішення про забезпечення позову;

9) підстави, передбачені пунктом 1-2 та підпунктом 2 пункту 10-4 розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» цього Закону;

10) отримання виконавцем від Державного концерну «Укроборонпром», акціонерного товариства, створеного шляхом перетворення Державного концерну «Укроборонпром», державного унітарного підприємства, у тому числі казенного підприємства, яке є учасником Державного концерну «Укроборонпром» або на момент припинення Державного концерну «Укроборонпром» було його учасником, господарського товариства, визначеного частиною першою статті 1 Закону України «Про особливості реформування підприємств оборонно-промислового комплексу державної форми власності», звернення про зняття арешту в порядку, передбаченому статтею 11 Закону України «Про особливості реформування підприємств оборонно-промислового комплексу державної форми власності».

Відповідно до ч.5 ст.59 Закону №1404-VIII у всіх інших випадках арешт може бути знятий за рішенням суду.

Таким чином, судове рішення про зняття арешту з майна боржника, що набрало законної сили, є самостійною підставою зняття арешту з такого майна постановою виконавця не пізніше наступного дня, коли йому стало відомо про такі обставини.

Положеннями ст.41 Конституції України встановлено, що кожен має право володіти,

користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Право приватної власності набувається в порядку, визначеному законом.

Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним.

Згідно ст.316 ЦК України правом власності є право особи на річ (майно), яке вона здійснює відповідно до закону за своєю волею, незалежно від волі інших осіб. Також, за ст.319 ЦК України, власник володіє, користується, розпоряджається своїм майном на власний розсуд. Держава не втручається у здійснення власником права власності. Діяльність власника може бути обмежена чи припинена або власника може бути зобов'язано допустити до користування його майном інших осіб лише у випадках і в порядку, встановлених законом.

Станом на час судового розгляду цієї справи арешт, накладений на майно позивача, не знятий, продовжує існувати й заборона відчуження нерухомого майна. При цьому, як вже встановлено судом, на виконанні у відповідача відсутні відкриті виконавчі провадження, в межах яких можливе звернення стягнення на майно позивача.

Відтак, наведені обставини свідчать, по-перше, про відсутність правових підстав зберігати накладений арешт на майно позивача, по-друге, існування арешту майна позивача при визнанні відповідачем факту завершення всіх виконавчих проваджень відносно позивача порушує саму мету застосування відповідної процедури. Так, наразі механізм забезпечення виконання рішення існує, проте провадження, в рамках якого його було застосовано, завершено.

На підставі викладеного колегія суддів доходить висновку про наявність підстав для зобов'язання відділу ДВС скасувати обтяження, яке накладене на майно Особа1 на підставі постанови головного державного виконавця Першого Суворовського відділу державної виконавчої служби Одеського міського управління юстиції Пуркар Ярослава Кириловича №46565509 від 27.02.2015р. про арешт майна боржника та оголошення заборони на його відчуження, номер запису про обтяження : 9010625 (спеціальний розділ).

Що ж до вимог позову про визнання протиправною бездіяльність уповноважених осіб відповідача щодо не зняття арешту з належного Особа1 на праві власності нерухомого майна, то колегія суддів не вбачає підстав для їх задоволення, оскільки, як вже зазначалося, у державного виконавця відповідача відсутні, передбачені як Законом №606-XIV, так і Законом №1404-VIII підстави для зняття арешту, і у даному випадку арешт знімається за рішенням суду відповідно до ч.5 ст.59 Закону №1404-VIII.

Апелянт посилається на те, що Особа1 не надано підтвердження погашення заборгованості за виконавчим документом, сплати виконавчого збору та витрат виконавчого провадження та/або інші документи, які вказують на підстави для зняття арешту.

Колегія суддів не приймає до уваги такі посилання апелянта, оскільки, як вже зазначалося, відповідачем не надано доказів існування відкритих виконавчих проваджень щодо Особа1 (в т.ч. про стягнення виконавчого збору та/або витрат виконавчого провадження), за якими позивач має сплатити певні кошти.

Наявність чинного арешту, без виконавчого провадження, порушує права позивача.

Права позивача підлягають судовому захисту у зв'язку з неможливістю їх відновлення в інший спосіб іншими органами.

Поряд з цим, колегія суддів вважає за необхідне зазначити, що при вирішенні спору судом першої інстанції допущено не правильне застосування норм матеріального права. Зокрема, суд здійснив посилання на положення чинного Закону України «Про виконавче провадження» №1404-VIII без застосування та врахування положень Закону України «Про виконавче провадження» №606-XIV, чинного на дату накладення арешту на майно позивача та прийняття постанови про повернення виконавчого документу стягувачу.

Неправильне застосування норм матеріального права є підставою для скасування судового рішення суду першої інстанції повністю або частково та ухвалення нового рішення у відповідній частині або зміни рішення у відповідності до п.4 ч.1 ст.317 КАС України.

Згідно ч.2 ст.317 КАС України неправильним застосуванням норм матеріального права

вважається: неправильне тлумачення закону або застосування закону, який не підлягає застосуванню, або незастосування закону, який підлягав застосуванню.

Враховуючи висновок колегії суддів про відсутність підстав для задоволення позову Особа1 в частині вимог про визнання протиправною бездіяльності уповноважених осіб відповідача щодо не зняття арешту з належного їй на праві власності нерухомого майна, а також про не правильне застосування судом першої інстанції норм матеріального права в частині задоволення вимоги зобов'язального характеру, колегія суддів доходить висновку про скасування рішення Одеського окружного адміністративного суду від 17 лютого 2025 року з ухваленням по справі нового судового рішення – про часткове задоволення позову

Особа1

Керуючись ст.ст. 272, 287, 308, 310, п.2 ч.1 ст.315, ст.ст. 317, 321, 322, 325, 328, 329 КАС України, колегія суддів, -

ПОСТАНОВИЛА:

Апеляційну скаргу Пересипського відділу державної виконавчої служби у місті Одесі Південного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Одеса) задовольнити частково.

Рішення Одеського окружного адміністративного суду від 17 лютого 2025 року скасувати.

Ухвалити по справі нове судове рішення, яким позов

Особа1

задовольнити частково.
Зобов'язати Пересипський відділ державної виконавчої служби у місті Одесі Південного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Одеса) скасувати обтяження, яке накладене на майно Особа1 на підставі постанови головного державного виконавця Першого Суворовського відділу державної виконавчої служби Одеського міського управління юстиції Пуркар Ярослава Кириловича №46565509 від 27.02.2015р. про арешт майна боржника та оголошення заборони на його відчуження, номер запису про обтяження : 9010625 (спеціальний розділ).

В задоволенні решти позовних вимог відмовити.

Стягнути з Пересипського відділу державної виконавчої служби у місті Одесі Південного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Одеса) за рахунок бюджетних асигнувань на користь Особа1 судовий збір у розмірі 484,48 грн.

Постанова апеляційного суду набирає законної сили з дати її прийняття та може бути оскаржена в касаційному порядку до Верховного Суду протягом 30 днів з дня складання повного тексту судового рішення.

Повний текст судового рішення виготовлений 25 березня 2025 року.

Головуючий:

[Signature]

І.Г. Ступакова

Судді:

[Signature]

А.Г. Федусик

[Signature]

О.І. Шляхтицький

*4854*2740660*1*2*

Виготовлено з
автоматизованої системи
документообігу суду

Рішення набрало законної сили
" 25 " березня 2025 р.
Оригінал рішення зберігається
в адміністративній справі
№ 422/36771/24

відділу
печення
та архівної
Саленіна
(ім'я та прізвище)
В. дошкенив

